

Diachronia cech językowych w językach Azji Południowej

Azja Południowa ze swoją ogromną różnorodnością języków należących do kilku rodzin i obejmujących kilka języków izolowanych jest uznawana za klasyczny przykład tzw. ligi językowej. Liga językowa została zdefiniowana na podstawie szeregu cech językowych wspólnych dla języków danego regionu należących do różnych rodzin. W Azji Południowej cechy te należą do różnych poziomów językowych: fonologii, morfologii i składni (np. spółgłoski retrofleksyjne, cechy morfologiczne, takie jak brak przedrostków i przyimków, dwa tematy zaimków osobowych, imiesłowy przysłówkowe, konstrukcje echo, klasyfikatory) i występują one w językach indoaryjskich, drawidyjskich, mundajskich, tybeto-birmańskich, a także w kilku językach izolowanych.

Wstępne badania w połowie lat pięćdziesiątych XX wieku były pierwszą próbą zbudowania katalogu cech definiujących Azję Południową jako ligę językową, który został następnie rozszerzony w połowie lat siedemdziesiątych. Początek XXI wieku przyniósł znaczące przeniesienie uwagi na mniejsze regiony subkontynentu, które charakteryzują się dużą gęstością wspólnych cech, niekoniecznie występujących na dużą skalę. Ponieważ jednak wyczerpujący zestaw cech nigdy nie został zaproponowany, nowsze prace przyjmują inne podejście do tej kwestii i całkowicie porzucają pojęcie ligi językowej, koncentrując się na zbieżności i rozprzestrzenianiu się różnych cech wśród języków, które mogą, ale niekoniecznie muszą należeć do różnych rodzin. To stanowi punkt wyjścia dla niniejszego projektu. Najnowsze badania terenowe w Azji Południowej skupiały się na analizie na dużą skalę zaświadczonych cech za pomocą zaawansowanych narzędzi statystycznych. Od dawna postulatem badań kontaktowych w Azji Południowej są diachroniczne prace nad wcześniej ustalonymi wzorcami dystrybucji cech.

Niniejszy projekt ma zatem na celu zademonstrowanie głównych cech językowych wczesnych odmian języków nowo-indoaryjskich oraz drawidyjskich, dla których posiadamy źródła literackie. Należą do nich nepalski, kaszmirski, bradž, dakkhini, radżastański, gudżaracki, marathi, konkani, bengalski, maithili, asamski i pendżabski oraz tamilski, kannada i malajalam. Wydaje się, że problem ten jest kluczowy, aby lepiej zrozumieć językową historię regionu.

W obecnym projekcie planujemy rozwinąć różnorodne korpusy kilku wczesnych odmian nowo-indoaryjskich oraz drawidyjskich, które są poświadczane w wielu gatunkach literackich oraz inskrypcjach. Planujemy prześledzić wzorce rozmieszczenia cech w tych tekstach, a następnie zweryfikować, czy zachowały się one we współczesnych odmianach i jak się rozwinęły.

Aby przeprowadzić takie badania, badacze muszą nie tylko poddać anotacji korpusy i zbudować korpusy cech, ale także zaplanować prace terenowe nad mniej znanymi językami i ich dialektami.

Oczekiwanym rezultatem badań zaplanowanych w projekcie jest odtworzenie najnowszej historii językowej regionu na podstawie dokładnej analizy rozwoju, rozprzestrzeniania się i zmienności cech językowych przy zastosowaniu zaawansowanych metod statystycznych. W sumie planujemy zbadać około 240 cech.